

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Державне підприємство «Степовий ім. В.М. Виноградова філіал УкрНДЛГА»
Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство «Херсонлісозахист»
Управління лісового та мисливського господарства у Херсонській області

ДВНЗ «ХДАУ»

Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих учених

«Наукові читання імені В. М. Виноградова»

21-22 травня 2020 року, м. Херсон

Херсон – 2020

декоративний вигляд, сильне пошкодження листя призводить до ослаблення дерев.

Дубова мереживниця клоп *Corythucha arcuata* Say, 1832 (Hemiptera: Tingidae). Пошкодження листя клопом призводить до ослаблення дерев і втрати природного декоративного вигляду.

Самшитова вогнівка *Cydalima perspectalis* Walker, 1859 (Lepidoptera: Crambidae): гусениці можуть повністю знищувати все листя у кронах самшиту будь-якого віку.

Самшитова листоблішка *Psylla buxi*, Linne 1758 (Hemiptera: Psyllidae) викликає деформацію верхівкового листя ростучих пагонів самшиту, із часом деформоване листя жовтіє.

Отже, інвазійні адвентивні види комах-фітофагів у поєднанні з місцевими видами негативно впливають на екосистему зелених насаджень м. Олешки. За сприятливих погодних умов чисельність адвентивних видів може значно збільшитись, що може призвести до загибелі окремих порід у складі зелених насаджень міста.

СТАБІЛІЗАЦІЯ ШТУЧНИХ СОСНЯКІВ НА НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИХ ПІСКАХ ШЛЯХОМ ПРОВЕДЕННЯ РУБОК ДОГЛЯДУ

Головащенко М.Ф., к. с.-г. н., доцент,
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Херсон, Україна

В залежності від лісорослинних умов та стану деревостану виділяють два типи стабільності: перший – лісорослинні умови з автоматичним збереженням стабільності, другий - лісорослинні умови з природно-обумовленим ризиком порушення стабільності [1]. Для штучних насаджень сосни звичайної, які в умовах Нижньодніпровських пісків зростають за межами природного ареалу цієї деревної породи, характерний другий тип стабільності.

При цьому, штучні насадження сосни звичайної на Нижньодніпровських пісках володіють підвищеним ризиком щодо порушення стабільності, бо культури вирощуються на вирівняному агротехнічними прийомами фоні і тому усі дерева в деревостанах володіють досить високою конкурентоспроможністю, а процес їх природного зрідження відбувається досить мляво. Це призводить до сильного загострення внутрішньовидової конкуренції у фазі жердняка, що, в свою чергу, викликає сильне взаємне ослаблення дерев, втрату їх стабільності і розпад штучних насаджень сосни звичайної [2]. Практичним підтвердженням цього, слугують дослід з густоти садіння в дослідному лісництві ДП «Степовий філіал УкрНДІЛГА», де в густих не зріджуваних рубками догляду варіантах у фазі жердняка деревостани сосни звичайної повністю розпались, а в систематично не зріджуваних деревостанах часто спостерігається куртинне засихання дерев [3].

У зв'язку з цим, штучні насадження сосни звичайної на Нижньодніпровських пісках слід періодично зріджувати рубками догляду, щоб деревостани могли входити в нові стабільні стани, що забезпечить їх рівновагу та постійне функціонування лісового біогеоценозу. При цьому як засвідчив виробничий та науковий досвід, рубки догляду ефективні лише за правильного та систематичного їх вживання [4]. В умовах Нижньодніпровських пісків рубки догляду також стабілізують деревостани штучних насаджень сосни звичайної тільки при оптимальній їх інтенсивності. Спостереження за вологістю хвої та відпадом кращих дерев (середніх із 1000 кращих на 1 га, які у майбутньому будуть складати деревостан) у 21-40 річних (фаза жердняку) штучних сосняках в дослідях з рубок догляду в умовах свіжуватого бору (А_{1,2}) показали, що рубки догляду підвищують стійкість цих дерев лише за певної інтенсивності.

Так, якщо в результаті рубок догляду площа живлення кращих дерев збільшувалась лише до 2-5 %, вони засихали через 1-2 роки після рубки. При підвищенні інтенсивності зріджування і збільшенні площі живлення кращих дерев до 15-28 %, вони засихали на третій рік після рубки. І лише рубки догляду, в результаті яких площа живлення кращих дерев збільшувалась до 35-40 %, сприяли тому, що засихання цих дерев не спостерігалось. З подальшим підвищенням інтенсивності (за площею живлення дерев) зрідження до 50 % і більше засихання дерев хоч і не спостерігалось, але їх стійкість, судячи за вологістю хвої, зменшувалась.

При цьому, як показав кореляційний аналіз, першого року після рубки на стан кращих дерев більше впливала величина зміни площі їх живлення, тобто – на яку величину вона збільшилась. На третій же рік після рубки сильніше впливала уже сама величина площі живлення. З цього випливає, що для формування стабільних штучних насаджень сосни звичайної в умовах Нижньодніпров'я надзвичайно важливо не тільки витримувати деревостани з оптимальною густиною, але і самі зрідження повинні проводитися з оптимальною інтенсивністю.

Висновки. З метою підвищення стабільності штучних насаджень сосни звичайної в фазі жердняку у свіжуватому бору зрідження слід проводити з оптимальною інтенсивністю, яка складає 35-40 %.

Для підвищення ефективності рубок догляду, щодо стабілізації штучних насаджень сосни звичайної, досить важливо їх проводити систематично і з оптимальною інтенсивністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ernst Ott, Monika Акуртук, Hans-Ulrich Frey, Peter Luscher. Gebirgsnadelwalder praxisorientierter Leitfaden für eine standortgerechte Waldbehandlung. Bern, Stuttgart, Wein: Haupt, 1997. 287 S.
2. Свириденко В.Є., Бабіч О.Г., Киричок Л.С. Лісівництво. Київ: Арістей, 2004. 544 с.

3. Сірик А.А., Свистула Г.Є., Морозова І.Г., Тарасенко І.М. Про локальне усихання сосни на пісках Нижнього Дніпра. *Лісовий журнал*. 1993. № 3. С. 16 – 17.

4. Сенов С.Н. Рубки ухода за лесом. Москва : Лесн. пром-сть, 1977. 180 с.

МОНОХРОМНИЙ КВІТНИК, ЙОГО СТВОРЕННЯ

Голуб В. А., магістрант,
Котовська Ю. С., асистент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Херсон, Україна

В наш час на клумбах використовуються рослини різного виду. Нерідко квітники зустрічають нас різнобарв'ям. Однак не дивлячись на це, все більш популярними стають саме монохромні клумби. Німецькі садівники називають монохромні квітники «кольоровими снами», настільки вони незвичайні.

Монохромні, тобто витримані в одній колірній гамі, квітники виглядають неймовірно цікаво через поєднання різних відтінків, фактур і розмірів рослин. Для створення такого квітника необхідно вміти працювати з текстурами і формами, поєднувати різні відтінки, розставляти акценти [Ашеко, 2012].

Для створення монохромної клумби необхідно підібрати рослини, що мають квіти потрібних відтінків. У композиції правильного монохромного квітника враховуються і відтінки кори, і колір листя і пагонів рослин, вид і колір покриття садових доріжок, в них часто використовуються скульптури та інші декоративні елементи не рослинного походження.

Важливою є екологія рослини. Потрібно ретельно продумати порядок висадки рослин в квітнику, як по їх висоті, щоб одні не затінювали інші, так і за термінами цвітіння, аби воно на квітнику не закінчувалось як найдовше.

На створення монохромного квітника йде від двох до трьох років (а іноді і більше). Перший рік існування монохромного квітника виявляє всі проблемні і вдалі моменти, показує, над чим необхідно попрацювати і чи має взагалі квітник в даному виді право на існування [Соколова, 2008].

Весняні цибулинні рослини обов'язкові в монохромних квітниках, адже вони зацвітають найпершими.

Принципи створення монохромного квітника передбачають їх різнорівневість: необхідна наявність 3-4 ярусів, в якості останніх найчастіше використовують чагарники, напівчагарники і ліани. Іноді такий квітник плавно переходить в монохромний сад.

Ідеальна основа для монохромного квітника – троянди, які мають велике розмаїття відтінків і форм. Їх низькорослі види можна використовувати як ґрунтопокривні, а види що плетуться і штамбові різновиди ідеально підходять для верхніх ярусів квітника. Відмінно виглядають в монохромному квітнику вічнозелені багаторічники [Степура, 2004].